INLEIDING

Als hoofdstad van meer dan 180 nationaliteiten zet de Stad Brussel zich in voor een rechtvaardigere en duurzamere wereld buiten haar grenzen door middel van een actief beleid van internationale solidariteit.

Voor de Stad beantwoordt dit engagement voor internationale solidariteit aan de vraag van het publiek en helpt het om licht te werpen op onevenwichtige mondiale relaties, inzicht te krijgen in internationale kwesties en de onderliggende oorzaken, met name ballingschap. Deze aanpak belicht ook de culturen en realiteiten van de landen van herkomst van de verschillende diaspora's die in Brussel aanwezig zijn.

In een context van toenemende decentralisatie en zelfbeschikking gaan steeds meer steden transnationale betrekkingen aan om met andere steden van gedachten te wisselen over lokale uitdagingen en moeilijkheden.

In samenwerking met de verenigingssector en andere lokale actoren werd het beleid voor internationale solidariteit mettertijd verrijkt door ieders ervaringen. Er zijn instrumenten ontwikkeld om verenigingen te ondersteunen, internationale partnerschappen aan te gaan met andere lokale overheden en informatie- en bewustmakingscampagnes te voeren over de uitdagingen van globalisering en ontwikkeling.

Concreet wordt dit beleid uitgevoerd door de cel Internationale Solidariteit van de Stad Brussel. De toegekende middelen worden gezamenlijk beheerd door de gemeentelijke administratie en de vzw BRISSI (Brussel Internationale Solidariteit - Bruxelles Solidarité Internationale), die van de Stad Brussel de opdracht heeft gekregen om internationale projecten op te zetten.

1. PARTNERSCHAPPEN MET BURGERS, HET MAATSCHAPPELIJKE MIDDENVELD EN PLATFORMEN VOOR INTERNATIONALE SOLIDARITEIT

1.1. Adviesraad voor Internationale Solidariteit

Op lokaal niveau streeft de Stad ernaar positief te reageren op de uitdagingen van de globalisering om haar potentieel te valoriseren. Daartoe stelt ze een forum voor reflectie en dialoog ter beschikking, de Adviesraad voor Internationale Solidariteit (SAIS), die de diversiteit van het engagement van de burgers weerspiegelt en in 2024 niet minder dan 52 organisaties en deskundigen op het vlak van internationale solidariteit samenbracht. Dit jaar zijn 14 nieuwe verenigingen toegetreden tot de raad, waardoor het draagvlak en de zichtbaarheid van de SAIS zijn verbreed en nieuwe ideeën en acties voor de toekomst zijn ontstaan bij de leden die deel uitmaken van de raad.

De Stad voorziet de SAIS van een secretariaat en de nodige logistiek en organiseert om de twee maanden vergaderingen om uitwisselingen met en tussen deze verenigingen mogelijk te maken.

De adviesraad kan adviezen en voorstellen voorleggen aan de Stad.

In november 2023 werd de raad gevraagd een werkgroep op te richten om suggesties te doen en deel te nemen aan het opstellen van een memorandum om de acties op het gebied van internationale solidariteit te sturen. Dit document werd in 2024 afgerond en hielp bij het opstellen van de hoofdlijnen van het beleid voor internationale solidariteit voor de periode 2024-2030.

De raad is niet alleen een adviesorgaan, maar is ook bedoeld als hefboom voor de verdediging van de mensenrechten.

Als lid van deze Adviesraad heeft de afdeling Brussel-Koekelberg van Amnesty International de Stad Brussel aangemoedigd om zich in 2015 aan te sluiten bij **het label 'Lichtsteden' (Villes Lumières) van Amnesty International**. Dit bestendigt de regelmatige acties voor het respect en de verdediging van de mensenrechten die door de Stad Brussel worden ondersteund. Voor meer informatie, zie hoofdstuk 3.

In het kader van de jaarlijkse campagne Veertiendaagse van de Internationale Solidariteit, waarvan het thema in 2024 "Vredesopbouw" was, werden 11 activiteiten georganiseerd door de verenigingen die lid zijn van de Adviesraad voor Internationale Solidariteit als onderdeel van een reeks bewustmakingsinitiatieven waarbij tal van partners betrokken waren.

1.2. Internationaal solidariteitsnetwerk Brussel - SOLIRIS

Sinds 2022 gaan Echos Communication en CNCD-11.11.11., via het Brusselse gewestelijke platform SOLIRIS, samen de uitdaging aan om de verschillende actoren op het vlak van internationale solidariteit binnen het Brusselse netwerk te ondersteunen (https://soliris.brussels/nl/).

Deze organisatie heeft gezorgd voor een brede waaier aan opleidingen op maat van de partners in de gemeentelijke en/of verenigingssector, een uitwisseling van ervaringen, maar ze heeft ook de deur geopend naar nieuwe samenwerkingsverbanden tussen de Stad Brussel en andere Brusselse gemeenten en verenigingen die actief zijn op het vlak van internationale solidariteit.

Dit gewestelijke platform, dat de zichtbaarheid van zijn partners en leden wil vergroten, heeft het *Soliris Village* georganiseerd middenin de openbare ruimte van de Stad Brussel:

Het evenement, dat plaatsvond op 18 september 2024, bood buurtbewoners de gelegenheid om kennis te maken met de Brusselse verenigingen en lokale overheden die lid zijn van het netwerk, en met de verschillende organisaties die bij het initiatief betrokken zijn.

De verschillende leden van het platform konden hun projecten en programma's voor internationale solidariteit presenteren aan het grote publiek, evenals hun instrumenten voor educatie over mondiaal en solidair burgerschap, hun partnerschappen en hun projectoproepen.

Activiteiten, sensibiliseringsworkshops, een openluchttentoonstelling - dit waren slechts enkele van de instrumenten die bij deze gelegenheid werden verkend en die mensen van alle leeftijden in staat stelden om een beter beeld te krijgen van de rijkdom, de diversiteit en de complementariteit van de solidariteitsinitiatieven in het Brusselse Gewest.

In 2024 werd ook SOLIRIS-steun geïntroduceerd voor projectleiders in het kader van de voorbereiding van aanvragen voor de jaarlijkse projectoproep van de Stad Brussel voor internationale solidariteit. Dankzij deze gepersonaliseerde ondersteuning konden verenigingen hun aanvragen verbeteren, andere verenigingen uit de sector ontmoeten en met ze samenwerken, en financiering verkrijgen.

De Brusselaars nemen elk jaar tal van initiatieven voor internationale solidariteit. Sommige van deze verenigingen zijn op zoek naar steun of advies om hun projecten te helpen ontwikkelen. Om aan deze behoeften te voldoen, biedt de dienst Internationale Solidariteit verschillende vormen van ondersteuning aan, in synergie met Soliris.

1.3. Een projectoproep

Elk jaar in februari lanceert de Stad Brussel haar jaarlijkse projectoproep. De cel Internationale Solidariteit ziet zichzelf meer als een partner in deze oproep.

De cel biedt persoonlijke ondersteuning voor, tijdens en na het indienen van aanvragen, helpt verenigingen bij het uitvoeren van hun projecten en promoot de projecten via haar communicatiekanalen.

Het jaarlijkse bedrag van de projectoproep is gehandhaafd op 150.000 euro, te verdelen tussen **projecten voor bewustwording, informatie en educatie over wereldburgerschap,** met een maximum van 4.000 euro per project, en **projecten voor internationale ontwikkelingssamenwerking** met een maximum van 8.000 euro.

De infografieken hiernaast tonen de verhouding van gefinancierde en niet-gefinancierde projecten ten opzichte van het totale aantal ontvangen projecten. Voor ontwikkelingssamenwerking werd ongeveer een derde van de ontvangen aanvragen (38%) gefinancierd. Voor bewustmaking ligt dit percentage iets hoger (rond 40%).

Projecten voor ontwikkelingssamenwerking	**Projecten om mensen bewust te maken en te informeren over wereldburgerschap**
37 projecten ingediend	32 projecten ingediend
14 projecten geselecteerd	13 projecten geselecteerd
105.028 EURO	44.972 EURO

1.4. Partnerschappen voor internationale solidariteit

Naast de projecten die ondersteund worden in het kader van de projectoproep, heeft de Stad ook partnerschappen ontwikkeld met verenigingen die werken rond thema's en doelstellingen die de Stad wil promoten op het vlak van internationale solidariteit.

De Stad is een partnerschap aangegaan met **Géopolis, het centrum voor fotojournalistiek in de Ateliers des Tanneurs in de wijk Marollen**. Sinds 2020 ontwikkelen ze ook een radioproject met de naam Euradio, een onafhankelijk gemeenschapsradiostation met als uniek kenmerk dat de programmering zich richt op verschillende thema's (migratie, democratie, milieu, geopolitiek, …) in hun lokale en Europese dimensies.

Géopolis heeft een belangrijke rol gespeeld in de bewustmaking van het reilen en zeilen van de oorlog in Oekraïne, door talrijke programma's over het conflict te organiseren na een bezoek aan het land in de lente van 2024. Het centrum heeft ook zijn licht laten schijnen over gebieden die worden geteisterd door langdurige crises en/of veranderende situaties, zoals Irak en Palestina, en heeft belangrijke verkiezingen in de VS en India geanalyseerd. Hun podcasts bevatten ontdekkingsverhalen ("*à la barbe du globe*") en populairwetenschappelijke programma's ("*le siècle des ampoules*").

Op het gebied van fotojournalistiek presenteerden ze 6 tentoonstellingen in 2024. Bijzonder was de tentoonstelling "*Irak/Bosnie/Rwanda - Re/construire*" in het kader van de Veertiendaagse van de Internationale Solidariteit 2024 met als thema '*Vredesopbouw*'. De tentoonstelling was te bezichtigen in Les Tanneurs en Brucity. Ze belichtte 3 landen die begonnen zijn aan een lang proces van wederopbouw na verwoestende conflicten.

Sinds december 2024 heeft Géopolis, met de steun van de Stad Brussel, de voormalige brandweerkazerne op het Vossenplein overgenomen om er een centrum voor media-educatie op te richten dat in 2025 opengaat. Het nieuwe centrum krijgt de naam 'Le poste'.

Een andere samenwerking is die met het **Millenium Festival, een documentairefestival** dat het bewustzijn en het begrip van ontwikkelingsvraagstukken wil vergroten en burgerbetrokkenheid wil stimuleren. Met de steun van de Stad Brussel heeft de editie van 2024 zich gericht op twee symbolische verjaardagen om het programma te bepalen: de 75e verjaardag van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en de 'mid-term' naar het bereiken van de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen.

Cijfers van het Millenium Festival voor 2024:

- In totaal 70 voorstellingen
- 6 verschillende competities, waarvan 3 gericht op Belgisch talent
- 19 verschillende landen vertegenwoordigd in de verschillende documentaires
- Ongeveer 15.600 festivalgangers woonden het evenement bij

De Stad Brussel was in het bijzonder betrokken bij de avondvertoning van de film ***Long Distance Swimmer: Sara Mardini*** van Charly W. Feldman, die verhaalt over de strijd van een Syrische vluchtelinge in Duitsland, een topzwemster, die wordt aangeklaagd door de Griekse justitie omdat ze met een lokale ngo andere vluchtelingen heeft geholpen die op de Griekse kust aankomen.

De Stad Brussel steunde ook **Les Nouveaux Disparus** bij het opzetten van hun jaarlijkse gratis professionele theaterfestival **Théâtres Nomades**, en meer bepaald het onderdeel 'Fil Sud', dat voorstellingen wil tonen over thema's in verband met mondiale uitdagingen en kwesties van internationale solidariteit. De 17e editie van het festival vond plaats van 15 tot 18 augustus in het Ter Kamerenbos, met een publiek van meer dan 20.000 mensen, 119 artiesten, 31 voorstellingen en 21 voorstellingen op 12 podia. Het gedeelte 'Fil Sud' van het festival bestond dit jaar uit drie voorstellingen:

- *#Balance ton Olympe* (humoristische lezing) van Cie de la Sonnette onderzocht de oorsprong van pesterijen door middel van een atypische blik op de geschiedenis van de vrouw in het oude Griekenland. Vervolgens werd er een parallel getrokken met de actualiteit. Al vele jaren herziet de Cie de la Sonnette klassiekers in het licht van de actualiteit, in dit geval de #MeToo-beweging (SDG 5).
- *Les Dégainées* (straattheater) van de Cie de l'Estafette over de emancipatie van de vrouw: twee werkneemsters duiken op in het Ter Kamerenbos met hun eisen in de strijd voor waardig werk. Het gezelschap bracht hulde aan de coöperatieve arbeidersbewegingen en hekelde de dictaten van een masculiene samenleving (SDG 8).
- *Aïda et le rêve du dromadaire* is een muzikale vertelling over de liefde voor oosterse culturen. De voorstelling nam kinderen en ouders mee op een avontuur dat appelleerde aan solidariteit, de kunstmatigheid van grenzen, democratie, respect, … (SDG 1).

De cel Internationale Solidariteit van de Stad Brussel fungeert elk jaar als **administratief bemiddelaar voor aanvragen om de openbare ruimte te gebruiken** voor projecten die de Brusselaars moeten sensibiliseren voor internationale solidariteit. Dit jaar, in 2024, was dat voor de volgende activiteiten:

- het Maïsha-festival, door Monyama vzw, een festival van werelddans en -muziek op 9, 10 en 11 augustus op het Muntplein;
- de organisatie van de Kick Off-campagne van Handicap International op 9 oktober op de Kleine Zavel;
- een bewustmaking rond blindheid door Light For The World, Europakruispunt, 10 oktober;
- een sensibiliseringscampagne tegen mensenhandel door PAG-ASA vzw, van 16 tot 18 oktober, voor de Beurs van Brussel.

2. JONGEREN ZETTEN ZICH IN VOOR INTERNATIONALE SOLIDARITEIT

In een wereld die steeds meer verbonden en onderling afhankelijk is, is het voor jongeren van essentieel belang om over de eigen grenzen heen te kijken en de culturele diversiteit te omarmen die onze samenleving verrijkt. Reizen, zowel fysiek als door interculturele uitwisselingen, biedt een unieke kans om je geest open te stellen, je vooroordelen in vraag te stellen en banden te smeden met mensen met een andere achtergrond. De Stad moedigt jeugdcentra, verenigingen en scholen op haar grondgebied aan om deel te nemen aan projecten voor internationale solidariteit en springt bij in de reiskosten.

Begin 2024 financierde BRISSI vzw een jongerenreis naar de Democratische Republiek Congo om met lokale jongeren van gedachten te wisselen over burgerschap en jongerenengagement. De reis werd voorbereid met andere gespecialiseerde Belgische actoren (Oxfam) en vond plaats in samenwerking met talrijke lokale burger-, institutionele en academische verenigingen.

In juni werd ook een financiële impuls gegeven aan de tweede fase van het project ‘Move for the world: Brussels move for Tunisia’. Dat project bestaat uit immersieve missies om jongeren uit Tunesië en Brussel aan te moedigen elkaar te ontmoeten en samen te werken om de solidariteit tussen Noord en Zuid te bevorderen en onbekende jobs in de sectoren van ecotoerisme en milieubescherming te ontdekken.

In het kader van de Veertiendaagse van de Internationale Solidariteit is een partnerschap opgezet met het departement Openbaar Onderwijs om jongeren in Brusselse scholen 2 voorstellingen aan te bieden in cinema Palace in samenwerking met Les Grignoux.

1) Capitaines!, twee kortfilms voor kinderen vanaf 6 jaar over de moeilijkheden bij de sociale en culturele integratie van twee kleine meisjes. De film werd begeleid door de vereniging Epiktor, die werkt aan beeldeducatie, en werd vertoond aan 124 kinderen.

2) De film Dalva, die aan 101 middelbare scholieren werd getoond, gaat over kindermisbruik en incest. De vertoning werd georganiseerd door SOS Viol en Les Grignoux.

Dit partnerschap omvatte ook steun voor Clowns Zonder Grenzen om 10 schoolvoorstellingen te organiseren van hun project over geweldloze communicatie, ‘Ecoute-moi quand tu parles’ (‘Luister naar mij als je spreekt’).

3. BRUSSEL, EEN STAD DIE ZICH INZET VOOR DE DUURZAME ONTWIKKELINGSDOELSTELLINGEN

We zijn al halverwege de lancering van de SDG's en het jaar 2030, wanneer dit door de Verenigde Naties opgestelde kader zijn resultaten zal moeten presenteren in termen van bereikte doelstellingen. Ondanks een weinig bemoedigende internationale context, probeert de Stad Brussel haar steentje bij te dragen, aangemoedigd door de lessen van de legende van de kolibrie.

Dit zijn de verschillende initiatieven waar de Stad zich voor inzet en die zij technisch en/of financieel ondersteunt:

In het kader van haar steun aan het maatschappelijke middenveld vraagt de Stad Brussel verenigingen met projecten om hun samenwerkings- of bewustmakingsdoelstellingen te identificeren in relatie tot een of meer van de SDG's. Dit stelt projectleiders in staat om hun project te koppelen aan een SDG en de doelstellingen ervan te doorlopen, wat de samenhang bevordert tussen de verschillende thema's van de reeks projecten die door de Stad worden gefinancierd.

Voor de samenwerkingsprojecten zijn de belangrijkste SDG's "Armoede uitbannen" (SDG1), SDG 6 "Schoon water en sanitaire voorzieningen" en SDG 8 "Waardig werk en economische groei". De 14 projecten die in 2024 worden gefinancierd, omvatten een groot aantal landen: Burundi, Marokko, Guinee, de Democratische Republiek Congo, Togo, Tanzania, Sri Lanka, Haïti, Colombia, Ethiopië, Brazilië en Madagaskar.

Voor bewustmakingsprojecten:

De belangrijkste SDG's die naar voren kwamen in de ondersteunde bewustmakingsprojecten zijn de volgende:

Er is een overwicht van SDG 3 "**Goede gezondheid en welzijn"**, SDG 4 "**Kwaliteitsonderwijs"**, SDG 10 **"Vermindering van ongelijkheid",** SDG 11 voor **"Duurzame steden en gemeenschappen"** en SDG 16 voor **"Vrede, gerechtigheid en doeltreffende instellingen"**. Daarnaast zien we ook een aanzienlijke bewustwording rond SDG 1 **"Armoede uitbannen",** SDG 5 voor "**Gendergelijkheid"**, en tot slot SDG 17 voor "**Partnerschappen om de doelstellingen te bereiken"**.

Er zijn dus verschillende doelstellingen, maar er is vooral complementariteit in de acties van internationale samenwerking en bewustmaking en educatie rond mondiaal en solidair burgerschap, met een gemeenschappelijke wens om Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen te bereiken.

Parallel met de projectoproep worden andere projecten opgezet die volledig in lijn zijn met de inzet van de Stad Brussel voor de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen.

Het project Baby-Boom in samenwerking met ULB-Coopération. Dat zet zijn herbebossing voort voor elke geboorte van een kind in Brussel, met een totaal van 27,3 hectare geplante bomen in het Mangrove Marine Park in de DRC, wat bijdraagt tot SDG 13 "Maatregelen tegen klimaatverandering" en SDG 15 "Leven op aarde". Het overlevingspercentage van deze bomen is momenteel 75% binnen dit project. De aanplantingen werden uitgevoerd in samenwerking met lokale bosbouwdiensten en vissersgemeenschappen die actief zijn in de mangroves.

Als Fairtrade Gemeente wil de Stad Brussel meer fairtrade stimuleren in haar verschillende instellingen en onder haar inwoners. In 2024 werd onder andere het evenement '*Meet your buyer*' georganiseerd in het stadhuis om de inkoopafdelingen van lokale overheden samen te brengen met heel wat diverse bedrijven die fairtradeproducten leveren. In september werd ook een bewustmakingscampagne voor het personeel van de Stad gevoerd, met een quiz en een fairtradeontbijt. Een andere was gericht op het grote publiek, in samenwerking met Oxfam Wereldwinkels en Soliris, in de openbare ruimte (gericht op koffie). Alle dranken die in het kader van de Veertiendaagse van de Internationale Solidariteit worden geserveerd, zijn fairtradedranken.

Zoals hierboven vermeld (1.1 Adviesraad), heeft de afdeling Brussel-Koekelberg van Amnesty International de Stad Brussel in 2015 aangemoedigd om zich aan te sluiten bij **het label 'Lichtsteden' (Villes Lumières) van Amnesty International**. Dit bestendigt regelmatige acties van de Stad Brussel voor het respect en de verdediging van de mensenrechten. Dit engagement om mensen te steunen die in gevaar zijn en van wie de mensenrechten worden bedreigd, leidde er in december 2022 toe dat de gemeenteraad officieel zijn steun uitsprak voor twee personen in gevaar: Vahid Afkari (IR) en Dorgelesse Nguessan (Kameroen). Dorgelesse Nguessan is sinds begin 2025 vrij.

In 2024 werd de inzet van de Stad Brussel voor de mensenrechten geïllustreerd door haar steun voor en actieve deelname aan de Internationale Dag van de Mensenrechten op 10 december aan het Europakruispunt. Dit was een gelegenheid om met burgers, toeristen en pendelaars te praten over mensenrechten en de campagnes van Amnesty, en over de betrokkenheid van de Stad Brussel. Er was een reusachtige Amnesty International-kaars, een groot zeil achter een kooi met het portret van een Russische activist, een tentoonstelling van oude Amnesty International-posters, een stand van de Stad Brussel en petitiehandtekeningen voor de schrijfmarathon, de grootste jaarlijkse petitiecampagne, een solidaire foodtruck van ADRA Belgium, enzovoort. In het verlengde van deze actie werd begin 2025 een soortgelijke actie georganiseerd voor medewerkers van de Stad Brussel in Brucity.

4. VEERTIENDAAGSE VAN DE INTERNATIONALE SOLIDARITEIT - VREDESOPBOUW

Voorstellingen, conferenties, evenementen en filmdebatten: de Stad Brussel biedt in het kader van de Veertiendaagse van de Internationale Solidariteit een brede waaier van activiteiten aan om de Brusselaars te informeren, bewust te maken en te sensibiliseren rond een thema gelinkt aan internationale solidariteit. Het doel? Alle doelgroepen bereiken, met activiteiten voor alle leeftijden, de meeste gratis. Om dit te bereiken wordt gebruik gemaakt van de expertise van verenigingen op het terrein en geëngageerde burgers, die worden gemobiliseerd rond een gemeenschappelijk thema. De Veertiendaagse van de Internationale Solidariteit, die elk jaar in de eerste helft van oktober plaatsvindt, is bedoeld om de vitaliteit van het uitgebreide Brusselse netwerk van verenigingen onder de aandacht te brengen.

Voor de editie van 2024 heeft de Stad Brussel besloten zich te richten op het thema ‘vredesopbouw’. De wereld van vandaag wordt gekenmerkt door gewapende conflicten waarvan de intensiteit fluctueert in de tijd zonder ooit te worden opgelost, en die de laatste jaren helaas zijn verergerd. Denk maar aan het Israëlisch-Palestijnse conflict, de oorlog in het oosten van de DRC, de Russische invasie in Oekraïne, Soedan, Jemen, enzovoort.

Talrijke Brusselse verenigingen zijn actief in het ondersteunen van de burgerbevolking die door deze conflicten getroffen wordt, hetzij door acties op het terrein, hetzij door het sensibiliseren rond de lokale realiteiten via evenementen in Brussel. Veel Brusselse verenigingen die actief zijn op het vlak van permanente vorming zijn ook betrokken bij deze thema’s.

De Veertiendaagse was daarom een uitstekende gelegenheid om deze verenigingen onder de aandacht te brengen door ze samen te brengen rond dit gemeenschappelijke thema.

Het thema werd verkend tijdens een aantal belangrijke evenementen, te beginnen met de openingsavond van de Veertiendaagse in het stadhuis, waar de diplomatieke ervaring van Sergio Jaramillo Caro en de journalistieke ervaring van Colette Braeckman werden gebruikt om vredesopbouw in Colombia en Centraal-Afrika te verkennen.

De Veertiendaagse vond voornamelijk plaats in het culturele centrum Noordpool, het Centre Culturel Bruegel, de verschillende vestigingen van het Maison de la Création en in de openbare ruimte van de Modelwijk, met de multifunctionele installatie van het theatergezelschap Les Nouveaux Disparus.

Kerncijfers Veertiendaagse 2024:

- 33 activiteiten
- Ongeveer dertig partnerverenigingen
- 3.050 mensen (waaronder meer dan 1.000 in de Modelwijk)
- 73.000 euro budget

De Stad Brussel feliciteert de partnerverenigingen die met ons hebben samengewerkt om de evenementen van het programma te creëren en te organiseren, wat getuigt van hun inzet en energie.

5. INTERNATIONALE SAMENWERKING

5.1 PARTNERSCHAP MET DE GEMEENTE KIMBANSEKE, KINSHASA, DRC

Gemeentelijk internationaal samenwerkingsprogramma - Burgerlijke stand en bevolking

De Stad Brussel zet haar samenwerking met de gemeente Kimbanseke in Kinshasa voort, meer bepaald door de verbetering van de diensten Burgerlijke Stand en Bevolking, met de steun van het Gemeentelijk Internationaal Samenwerkingsprogramma van de Belgische Ontwikkelingssamenwerking. 2024 was het derde jaar van de vijfjarige fase 2022/2026 van dit programma.

Gedurende deze 5 jaar is het belangrijkste doel van het partnerschap het versterken van de lokale diensten die worden geleverd door de diensten Burgerlijke Stand en Bevolking van de gemeente door:

- Bouwen van het laatste registratiekantoor in de gemeente en twee wijkcentra.
- De in het verleden gecreëerde processen en diensten bestendigen en de partnergemeente blijven ondersteunen in haar opdrachten, waarbij gestreefd wordt naar geleidelijke autonomie.
- Het herlanceren van campagnes om burgers bewust te maken van de rol van hun lokale overheid en het belang van het bijhouden van een bevolkingsregister en het registreren van geboorten bij de burgerlijke stand.
- De stuurgroep versterken, uitbreiden en meer bevoegdheden geven.

Meer specifiek zijn de belangrijkste vorderingen voor 2024:

- **De bouw van een wijkcentrum** met latrines **in de wijk Ngamazita**. De werkzaamheden zijn begonnen op 7 mei en afgerond op 5 september. Net als in 2023 zijn de bouwwerkzaamheden uitgevoerd met de hulp van een ingenieur van buiten de gemeente (analyse van de offertes, van het bestek, toezicht op de aankoop van materialen, toezicht op de voortgang van de werkzaamheden en verbintenis van zijn verantwoordelijkheid voor het vrijgeven van de opeenvolgende saldobetalingen aan de aannemer). De afdelingen hebben hun intrek genomen in hun nieuwe kantoren, die zijn ingericht met meubilair.

- **Het afdrukken van documenten die essentieel zijn voor de goede werking van de diensten en de ondersteuning van de opleiding van lokale ambtenaren van de burgerlijke stand** door de afdeling Binnenlandse Zaken van Kinshasa. Er werd ook een opleiding gegeven aan **92 bevolkingsambtenaren** uit de 46 wijken, die werden aangeduid als contactpunten voor bevolkingskwesties in hun wijk (met inbegrip van degenen die verbonden zijn aan het nieuwe wijkcentrum van Ngamazita dat hierboven werd vermeld).

- Met eigen middelen, ter ondersteuning van de inspanningen van het programma, werd **een bewustmakings- en geboorteregistratiecampagne gehouden in 4 wijken van Kimbanseke** (die overeenkomen met de begunstigden van het project Limpoba 2, SOS Kinderdorpen België en DRC, zie volgende pagina), **in samenwerking met het Jongerenparlement van Kimbanseke**. Dit parlement, of PARDE, is een ontwikkelings-ngo die sinds 2012 in de hele DRC bestaat en wettelijk erkend is. Het brengt jongeren samen per gemeente en heeft als doel bescherming, participatie en pleitbezorging voor het welzijn van kinderen en kwetsbare personen te bevorderen, voor en door kinderen. De PARDE's werken al, voor kinderbeschermingskwesties, rond sensibilisering voor geboorteregistratie en de mogelijkheden van registratie bij volmacht. Er zou een samenwerking ontwikkeld zijn met de diensten van de burgerlijke stand van de gemeente, zodat ze, in overleg, 200 gezinnen in 4 wijken van de gemeente bewust kunnen maken van het belang van geboorteregistratie. Dit werd gedaan door middel van bevolkingsfora, huis-aan-huisbezoeken binnen de percelen en

rondreizende overlegmomenten van de politiek-bestuurlijke autoriteiten over kwesties met betrekking tot de burgerlijke stand (14.600 mensen werden bewust gemaakt van de noodzaak om zich op tijd in te schrijven bij de gemeente). Een van de doelen was het invullen van geboortevolmachten (1.875 geboortevolmachten gebruikt door jonge parlementsleden in het projectgebied).

Tijdens deze campagne werden in totaal 1.650 geboorteakten (846 voor meisjes en 804 voor jongens) afgegeven bij de burgerlijke stand. Sindsdien is er steeds meer vraag van ouders naar de burgerlijke stand en is het aantal kinderen dat op tijd bij de burgerlijke stand wordt ingeschreven verdubbeld tussen de eerste helft van 2024 en het 2e en 3e kwartaal na de campagne.

Naast de nauwe samenwerking tussen de gemeente en de PARDE's leidde deze campagne ook tot de betrokkenheid van politieke en bestuurlijke autoriteiten en de toezegging van 30 lokale kerken om ouders te verplichten een geboorteakte voor te leggen voordat er gedoopt wordt.

- Met eigen middelen, de ontwikkeling van een beginnende samenwerking met de Belgische ngo Echos Communication, die op zoek was naar een partner in Kinshasa. **Echos Communication organiseerde een missie in september en leidde Kimbanseke op in territoriale coaching om geleidelijk een kaart op te stellen van de actoren op het terrein in Kimbanseke**. Tijdens de opleiding koos Kimbanseke een wijk van de gemeente en een prioritair thema: gezondheid en veiligheid. De opgeleide groep werkte vervolgens aan de ontwerpkaart in samenwerking met Echos Communication.

De Stad Brussel en Kimbanseke zijn al jaren bezig om nieuwe partners te mobiliseren om te investeren in projecten voor lokale ontwikkeling in de gemeente Kimbanseke.

***Limpoba 2*-project met SOS Kinderdorpen België**

Eind 2020 kwam er een samenwerking tot stand met **de ngo SOS Kinderdorpen België voor het gezinsversterkende project *Limpoba*** in samenwerking met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het hoofddoel van het *Limpoba*-project is bij te dragen tot een duurzame en inclusieve gemeenschapsontwikkeling in Kimbanseke die de rechten van de meest kwetsbare kinderen bevordert. Het project wil de ontwikkeling garanderen van een inclusief en duurzaam economisch en sociaal weefsel voor 200 gezinnen in 4 districten van Kimbanseke, zodat zij in de behoeften van hun kinderen kunnen voorzien. Dit zal worden bereikt door het ontwikkelen van inkomstengenererende activiteiten voor elk gezin en door het ontwikkelen van gemeenschapsstructuren: 5 coöperaties en 5 dorpsverenigingen voor sparen en kredietverlening (associations villageoises d'épargne et de crédits - AVEC).

In 2022 liep de eerste steunfase van het project ten einde en in **2023 werd de volgende fase gelanceerd, voor 2023 en 2024,** opnieuw met de steun van de Stad Brussel, het Brusselse Gewest en met de eigen middelen van de vereniging. ***Limpoba 2* streeft naar autonomie op lange termijn voor de gecreëerde gemeenschapsstructuren en de begunstigde gezinnen**. Dit verslag heeft betrekking op het volledige *Limpoba 2*-project*,* van 1 december 2022 tot 31 december 2024.

Het project heeft bijna al zijn doelstellingen bereikt. Uit evaluatiegegevens aan het einde van het project blijkt het volgende:

- 75% van de gezinnen die deelnemen aan het project hebben zelfredzaamheid bereikt;
- 49% van de gezinnen heeft voldoende inkomen om in de basisbehoeften van hun kinderen te voorzien;
- 4 coöperaties herlanceerden hun productieactiviteiten dankzij de steun van het project;
- 3 coöperaties maken winst en voldoen aan hun bedrijfskosten;

- 3 AVEC hebben een bevredigend stadium van maturiteit bereikt en hebben een aanzienlijk aantal gezinnen die niet deelnemen aan het project als lid (42 gezinnen op 187);
- Er zijn 35 pleitbezorgingsacties uitgevoerd door de kinderen en jonge parlementariërs (PARDE), met bemoedigende resultaten op het gebied van verbetering van de veiligheid, bescherming, participatie, toegang tot elektriciteit en de inzetbaarheid van werkloze jongeren in het projectgebied.

Deze vooruitgang is nog recent en heeft te kampen met **factoren buiten het project die de armoede verergeren**: inflatie die de koopkracht van huishoudens vermindert, zware regens die gewassen vernietigen en de heropstart van coöperaties vertragen, de tijdelijke weigering van AVEC om krediet te verlenen vanwege onbetaalde schulden, en het ontbreken van een functionerend ziekenfonds in het gebied.

Om de duurzaamheid van de resultaten te garanderen, heeft het project een coördinatiecel opgezet die bestaat uit: de gemeenschapsorganisaties UACDK en MICOLIM, die toezicht houden op de gemeenschapsstructuren sinds hun oprichting en die lid zijn van het lokale toezichtcomité, en de politiek-bestuurlijke autoriteiten. Deze structuur **zorgt voor de continuïteit van de acties na afloop van het project.**

<u>Projet d'Autonomisation des Femmes des quartiers périphériques de Kinshasa (AFPK) met CIPRoC vzw</u>

In 2022 ontstond een nieuwe samenwerking met het Centre d'Impulsion socioprofessionnel et culturel, CIPRoC vzw.

AFPK wil bijdragen aan de ontwikkeling van duurzame landbouw en aan **de financiële emancipatie en empowerment van vrouwelijke tuinders in Kimbanseke.** Er is een overeenkomst getekend tussen CIPRoC en de gemeente Kimbanseke om CIPRoC in staat te stellen bepaalde kosten voor de uitvoering van hun project te verlagen en gratis land te verkrijgen voor de teelt.

Tijdens de eerste twee jaar van het project ondervonden we de volgende moeilijkheden:

- Gebrek aan AFPK-monitoring op de afgelegen site Mokali, waar de meerderheid van de vrouwelijke begunstigden zich bevindt.
- Moeite met het verkopen van producten
- Moeilijkheden met watervoorziening
- Gebrek aan gemeenschapsstructuur om de productie en de situatie van de begunstigden duurzamer te maken
- Armoede onder de lokale bevolking, die daardoor niet in staat is om tuinbouwproducten te kopen

In 2024 gebeurden daarom **de volgende veranderingen**:

- **Er is een nieuwe agronoom gekozen om het project** op het terrein **te monitoren** en zijn bezoek aan Mokali werd vastgelegd op 2x per week. Een nieuwe Ciproc-coördinatrice in Kinshasa trad toe tot het project en bezoekt Mokali om de twee weken, en de gemeente Kimbanseke stuurt ook elke week een supervisor.
- Concentratie op een **kleiner aantal begunstigden** dan oorspronkelijk gepland: 100 vrouwen in plaats van 200.
- **Een andere verkoopregeling**: de producten verder weg verkopen, op de markt van Masina. Er is een transportfonds opgericht om de reiskosten van de moeders naar de markt te dekken.
- 2 nieuwe putten graven en **de 4 bestaande putten elke 3 maanden schoonmaken**. Aanschaf **van een motorpomp en een tank** om water op te vangen uit een bron op 80 meter van de gewassen.

- **Meer traditionele zaden** kweken **die beter aangepast zijn aan de lokale omstandigheden en het land** (bedden) **beter voorbereiden** met meststoffen en nadenken over zaadautonomie en diversificatie van bemestingsprocessen.

In 2025, het 3e en laatste jaar van het project, moeten deze nieuwe systemen op de lange termijn worden ingevoerd om de begunstigden zelfvoorzienend te maken.

***Ubuntu* voor de vrouwen van Kimbanseke; verbetering van moeder- en kindzorg door Mon Ami Guelord vzw**

Mon Ami Guelord is een Brusselse vzw, een Congolese stichting en een gemeenschapsgezondheidscentrum dat verschillende programma's aanbiedt voor de bevolking van het district Kimbanseke. **Het *Ubuntu-project* is een proefproject van één jaar dat gratis laboratoriumtests en echografieën aanbiedt om ervoor te zorgen dat zwangerschappen vlot verlopen en om complicaties tijdens de bevalling, die kunnen leiden tot moeder- en zuigelingensterfte, te verminderen**.

Deze ondersteuning begon in juni 2023 en eindigde in 2024. Er waren niet alleen moeders uit Kimbanseke bij betrokken, maar ook uit de gemeenten Ndjili en Masina, aangezien het gezondheidscentrum voor het hele district was.

Zwangere vrouwen kregen vaccinaties, medicijnen, muskietennetten, laboratoriumtests, 3 gratis of goedkope echografieën, een compleet verlospakket, een ontbijt, een kaart voor postnatale consultatie, postnatale bezoeken met vaccinaties voor kinderen, …

***Ubuntu* volgde 55 moeders in Ndjili, slechts 5 in Masina en 35 in Kimbanseke.** De grootste **moeilijkheden** van het project:

- **Voorraadtekorten** van bepaalde medicijnen die zogenaamd gratis worden geleverd door internationale organisaties.
- **De gemiddelde leeftijd van zwangere vrouwen, tussen 14 en 18 jaar** voor Masina. Dit impliceert een gebrek aan kennis van hun contactgegevens (om hen follow-up aan te bieden). Sommige vrouwen begonnen hun traject bij hun ouders thuis, maar verhuisden toen naar hun nieuwe schoonfamilie en het Mon Ami Guelord-centrum is hen uit het oog verloren.
- **De extreme bestaansonzekerheid van de begunstigden**. Het oorspronkelijke doel van het project was om alleen bepaalde vrouwen een gratis behandeling aan te bieden en de kosten voor anderen te verlagen. De bevolking die naar het centrum kwam, had zulke lage inkomens dat het project moest worden aangepast en gratis moest worden voor iedereen.
- **Het gebied is erg onveilig**, wat begunstigden ontmoedigt om erheen te gaan.

Parallel aan het project is besloten om **een samenwerking op te zetten tussen het gezondheidscentrum en de diensten van de burgerlijke stand van de gemeente Kimbanseke om geboorten in de gemeente te registreren.** De diensten hebben personeel opgeleid in het gezondheidscentrum om geboortevolmachten mogelijk te maken. Het is nog geen automatisme, maar het *proces* is begonnen. Gezien het jonge en onzekere profiel van de begunstigden, weten de moeders vaak de naam van de vader van hun kind niet en komen ze niet terug naar het centrum, wat het invullen van de volmacht bemoeilijkt. Er werd een strategie bedacht om een pakje suiker aan te bieden aan degenen die terugkwamen met de ontbrekende informatie, zodat ze de geboortevolmacht konden invullen.

De Stad Brussel bezocht de locatie van 8 tot 16 september om de nieuwe interim-burgemeester te ontmoeten, deel te nemen aan het tussentijdse platform voor het programma 2022-2026 dat van 10 tot 13 september door Brulocalis werd georganiseerd en de verschillende partners te ontmoeten die in dit hoofdstuk worden genoemd.

5.2. PARTNERSCHAP MET MAROKKO

Het project Droit à la Santé Mentale (afgekort DSM), in samenwerking met de vereniging 'AFAK pour la santé mentale' die actief is in Casablanca, ging van start in het laatste kwartaal van 2022 en liep door tot in 2024, met een overgang tussen de eerste fase van het project (DSM1) en de tweede fase, die in juni 2024 van start ging.

De vereniging is een pionier in de sector van de geestelijke gezondheidszorg. Ze zorgt voor een groot aantal patiënten tijdens hun herstel- en revalidatieperiode en heeft een internationale reputatie, waardoor ze een belangrijke speler is in de geestelijke gezondheidszorg in Marokko, een sector die stiefmoederlijk behandeld wordt binnen de Marokkaanse gezondheidszorg. De Stad Brussel steunt deze vereniging voor een tweede fase van 10 maanden om haar opdracht te versterken, die bestaat uit:

- Zorgen voor kwaliteitsvolle follow-up voor alle patiënten;
- Haar zichtbaarheid en die van de geestelijke gezondheidszorgsector in Marokko vergroten;
- Pleiten voor betere financiering van de geestelijke gezondheidszorg in Marokko;
- Marokkaanse burgers bewuster maken van geestelijke gezondheid om het isolement van patiënten te doorbreken.

Het jaar 2024 werd gekenmerkt door vele activiteiten. Naast de dagelijkse workshops die deel uitmaken van het leven van de patiënten (zelfvertrouwen, sociale vaardigheden, muziek, tekenen, …), heeft de vereniging AFAK haar organisatie, capaciteit en zichtbaarheid versterkt. Het project zorgde voor de financiering van: opleiding rond pleitbezorging, een nieuwe website, de organisatie van de Internationale Dag van de Mentale Gezondheid, …

Meer informatie op de website van de partner: https://afak-sante-mentale.ma/

5.3. PARTNERSCHAP MET GUINEE

De Stad Brussel heeft haar krachten gebundeld met de intercommunale VIVAQUA in een project om toegang tot drinkwater te verschaffen in de regio Labé, een landelijk gebied in het Fouta Djalon-massief. Het doel van het project is om drinkwater van goede kwaliteit te leveren via drinkwaterbevoorradingssystemen. De werkzaamheden bestaan uit:

- Boren
- Pompsysteem op zonne-energie
- Watertoren met een gemiddelde capaciteit van 10 m^3
- Distributiekranen (ongeveer honderd voor de 6 constructies)

De installaties worden vervolgens beheerd door beheerscomités die bestaan uit gebruikers, lokale overheden en technische diensten die zich bezighouden met waterbeheer. Dit project wordt uitgevoerd in samenwerking met de Guinese diaspora in Brussel en een lokale vereniging in Guinee. Het voorziet in een grote behoefte, aangezien de meerderheid van de inwoners van de lokale plattelandsgebieden geen toegang heeft tot kwalitatief goed drinkwater. Toch is toegang tot drinkwater een basisbehoefte, essentieel voor een goede hygiëne en dus een goede gezondheid. Dit project loopt af in juni 2025, maar de Stad Brussel hoopt dit partnerschap in Guinee voort te zetten via andere projecten die in de loop van het jaar geformuleerd zullen worden.

Een lid van de cel Internationale Solidariteit, vergezeld van een lid van de Guinese diasporavereniging in Brussel, bracht in februari 2024 een bezoek aan Guinee om de dorpelingen en belanghebbenden bij het project te ontmoeten en de reeds gerealiseerde constructies te bezoeken om de kwaliteit van het uitgevoerde werk te waarborgen.

6. NOODHULP

Brussel, waar veel buitenlanders en Belgen van buitenlandse origine wonen, reageert proactief op de humanitaire crisissen die elk jaar alle uithoeken van de wereld teisteren. De Stad Brussel kan een verenigende rol spelen en de hulpacties voor internationale solidariteit faciliteren/formaliseren door

ook een bijdrage te leveren (logistiek en/of financieel). Er moet worden opgemerkt dat we altijd de voorkeur geven aan financiële in plaats van materiële mobilisatie, die veel sneller ter plaatse kan zijn en kan inspelen op de behoeften in een veranderende context.

Begin 2024 financierde BRISSI vzw een project ter ondersteuning van Libanese vluchtelingen die de grens tussen Libanon en Israël ontvluchtten na het gewapende conflict tussen beide landen, dat het grensgebied extreem gevaarlijk heeft gemaakt voor burgers. Dit project, uitgevoerd door het ADRA-netwerk, vertegenwoordigd door ADRA Belgium in Brussel, had tot doel financiële hulp te bieden aan burgers die het conflict ontvluchtten.

In de lente van 2024 heeft de opmars van de rebellenbeweging M23 de oorlog in Noord-Kivu nog verscherpt, waardoor 100.000 burgers naar Goma moesten vluchten. Als reactie op deze situatie werd steun verleend aan Congolese diasporaverenigingen die samen met lokale partners burgers te hulp schoten die in Goma vastzaten:

- MIC vzw: voedselhulp en NFI (non-food items) gericht op huishoudens met zwangere vrouwen of vrouwen die borstvoeding geven.
- Change vzw: financiering van het transport van een container met materiaal voor basisbehoeften, ingezameld in Brussel door het engagement van burgers. Er werd ook financiering voorzien voor lokale distributiekosten.

In de afgelopen jaren heeft de ene na de andere humanitaire crisis ons gedwongen de bedragen te verhogen en aanvullende financiering te zoeken voor 2024.

In deze context moet worden opgemerkt dat BRISSI vzw in 2024 een humanitaire oriëntatienota heeft aangenomen om de financiële steun te kanaliseren naar projecten die voldoen aan humanitaire normen en die doeltreffende activiteiten uitvoeren die kunnen worden aangepast aan de volatiliteit van dit soort context.

CONTACT:

Stad Brussel - Cel Internationale Solidariteit

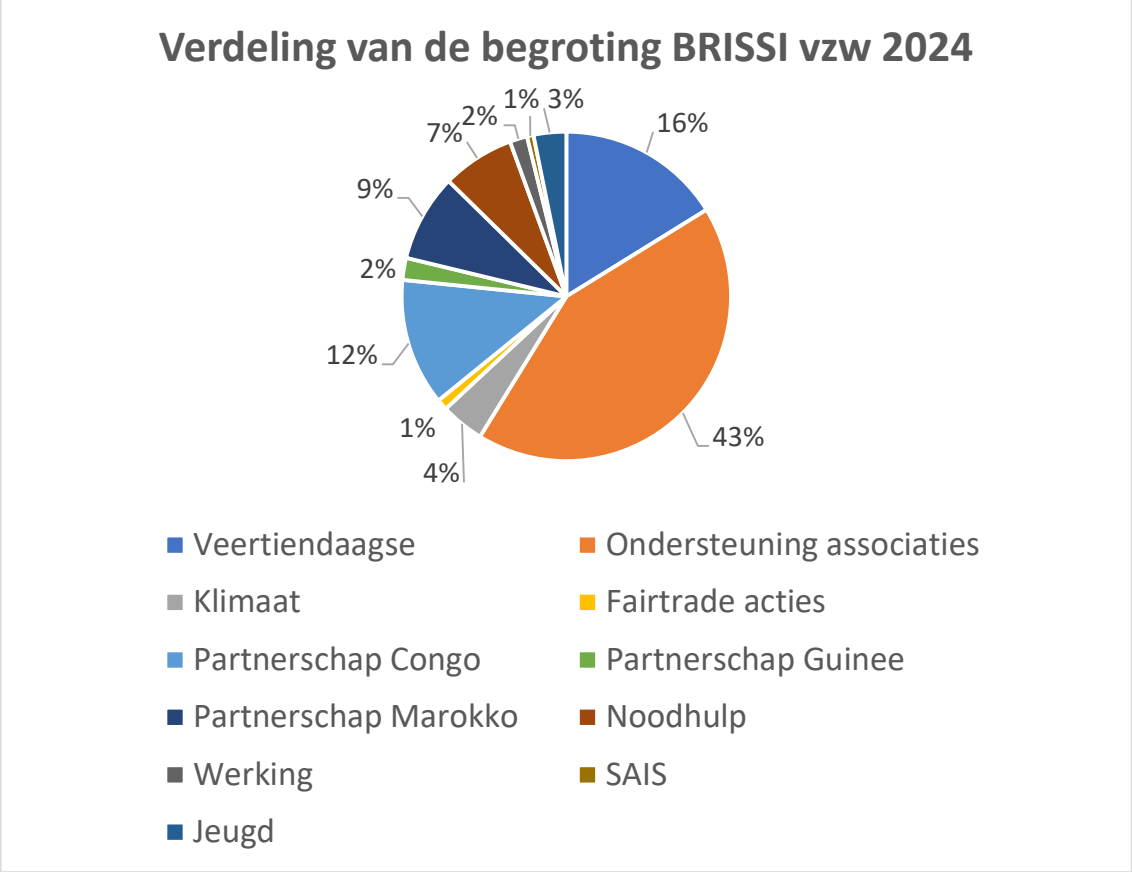
Tel.: 02 279 21 10

E-mail: internationalesolidariteit@brucity.be

www.brussel.be/internationale-solidariteit

7. FINANCIEEL VERSLAG

Het budget voor internationale solidariteit wordt jaarlijks deels beheerd door de Stad Brussel en deels door de vzw BRISSI, waaraan de Stad de uitvoering van bepaalde projecten delegeert. In 2024 bedroeg het totale budget voor het beleid rond internationale solidariteit 473.130 euro, verdeeld over de onderstaande interventiedomeinen.

De steun aan het maatschappelijke middenveld blijft centraal staan in de ontwikkelingssamenwerking van de Stad Brussel: bijna 43% van het budget werd toegekend aan verenigingen via subsidies voor de ontwikkeling van internationale samenwerkingsprojecten of wereldburgerschapseducatie. Ten tweede zijn er verschillende vormen van partnerschappen ontwikkeld om de doelstellingen van de lokale actoren en de Stad Brussel te bereiken.

Op het gebied van internationale samenwerking zette de Stad in 2024 haar partnerschappen voort met Marokko (het DSM 2-project werd gelanceerd in het voorjaar van 2024 en zal worden afgerond in het voorjaar van 2025) en Guinee (het AEP Satina-project - medegefinancierd door VIVAQUA - zal worden afgerond in de zomer van 2025.

De Stad blijft investeren in het financieringsprogramma voor gemeentelijke internationale samenwerking 2022 - 2026, dat tot doel heeft te investeren in de diensten Burgerlijke Stand en Bevolking van de gemeente Kimbanseke in Kinshasa. Dit programma, dat wordt gecoördineerd door Brulocalis en de Union des Villes et Communes Wallonnes (UVCW), brengt alle Belgische gemeenten die actief zijn in de DRC samen in een dynamisch platform voor de uitwisseling van goede praktijken en het voortbouwen op ervaringen. In 2024 bedraagt de totale subsidie 54.988,58 euro. Bij dit bedrag komen nog de eigen middelen van BRISSI vzw voor de ontwikkeling van andere partnerschappen in de gemeente Kimbanseke.